

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перл., на по год.
5 перл.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору БРОЈ 10 ПАРА
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Vjesnik“ Cetinje (Monténégro)

РУКОПИСЕ ВАЉА СЛАТИ УРЕДНИШТВУ „ВЈЕСНИКА“
А ПРЕТИЛАТУ И ОГЛАСЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ
ОГЛАСИ СЕ НАПЛАЋУЈУ ПО ПОГОДБИ

Кајзер моли Белгијанце

Фелдмаршал фон дер Голц — губернатор Белгије, посјетио је прошле суботе у Малину кардинала Мерсеа, па га је замолио у име императора Виљема II, да употреби сав свој утицај ради што скоријег успостављања нормалног живота у Белгији. Фон дер Голц је у исти мах замолио кардинала и да се постара да склони Белгијанце на дружељубиво понашање према Нијемцима.

То је немало задивило кардинала Мерсеа, па је овако одговорио:

„Ја не могу вршити насиље над природним осјећањима Белгијанаца, који су много препатили. Тешко је, врло тешко, ма и понајмање утицати на белгијско становништво, јер је већи дио становништва побјегао из пограничних области у сусједне државе и издржава се милостињом, у буквалном смислу ријечи.“

На то је фон дер Голц рекао:

„Ми, Нијемци, водимо рачуна само о реалним величинама, осјећања су за нас непозната. Да су Белгијанци још од самога почетка изабрали други начин акције, Белгија не би била збрисана са европске политичке карте.“

Гордо је кардинал одговорио фон дер Голцу:

„Ваше превасходство, можда би Белгијанци по ту цијену могли да купе очување своје политичке егзистенције, али би та срамота била то исто што и потпуна смрт њихове националне свијести.“

Мјесто одговора Голц је предао кардиналу једно писмо, рекавши:

„Мој крунисани заповједник ми је поручио, да Вас замолим, да ово писмо предате краљу Алберту. Ја знам, да је мој господар, без обзира на све жртве, које смо дали у Белгији, сачувао најбоље осјећаје према вама и најживље симпатије према краљевској породици. Мој господар ће учинити све само да се дође до ма каквог споразума.“

„Ја бих више волио, да Ви ком другом повјерите ту мисију“ — одговорио је кардинал Мерсе.

Фон дер Голц је, послје кратког ћутања, рекао кардиналу:

„Нећу ни да помислим, да сте Ви, као архипастир, способни да још већма погоршате биједно стање овога несрећног и сломљеног народа.“

„Нарочито ја, као слуга цркве, не могу свјетовати народ на издајство према његовом законитом господару и да убијем херојски дух мога краља“ — бјеше одговор.

„Имајте на уму, да је ово, може бити, посљедњи покушај, да се нађе основица за споразум с вама. Послје ћемо с вама поступити у тачном смислу старе изреке: „Тешко побјеђеним!“

Затим је фон дер Голц пријешао на застрашивања, па је рекао:

„Мислим да сам дужан да обрватим на Вас већу пажњу.“

„Стојим вам на услузи“ одговорио је кардинал Мерсе, који је доцније послао опширне извјештаје папи и краљу Алберту о посјети фон дер Голца.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент, г. генерал Н. Потапов, примио је ова службена саопштења:

Петроград, 13. новем. у 2:15 по подне.

На кавкаском фронту у правцу Ерзерума завршено је гоњење разбијеног непријатеља.

За посљедњих дана дошло је до читавог низа сукоба јужно од Алашкертске долине, при којима смо разагнали знатну силу Курда, које су још и регуларне трупе турске помагале.

У осталим одредима није било значајнијих промјена.

Петроград, 14. новембра у 11:25 прије подне.

На лијевој обали Висле наша је војска, настујајући од доњег тока ријеке Бзури, дошла до града Гомбина. У центру борбе заузели смо град Брезин и села јужно од ријеке Морге, пошто смо на неким мјестима бајонетима потиснули Нијемце. Између градова Брезин и Гдово наша је коњица извршила неколико успјешних нападаја на непријатељску пјешадију. Док су Нијемци одступали, ми смо им захватили топове, од којих су неки били под пуном запрегом. Број заробљених утврдиће се доцније.

У саставу њемачке војске, која одступа од Рзгова и Тушина кроз Брезин, запажена је и трећа гардијска дивизија.

У рејону Згерж—Стриков напали смо непријатељску војску са стране Лођа. Између Згержа и Здунске Воље Нијемци се још држе у шанчевима.

Уопште, на цијелом фронту између Висле и Варте битка се вал нас развија врло повољно.

На фронту Ченстохов—Краков—Тимбак напали смо непријатеља са јасније. У току 13. новембра наша је војска заробила у свему више од 4.000 војника. Особито смо успјешно напали непријатеља у рејону доњег тока ријеке Шпрееаве, гдје се је нашој војсци предао с цијелом опремом баталијон 31. хонведског пука. Исто тако смо заузели јако утврђену аустријску позицију на лијевој обали ријеке Рабе, коју су неки наши дјелови морали ради напада пријећи и ако се под њима проломио лед, а они газили воду до појаса. Особито упорно бранили су Аустријанци Вожнију, коју смо отели на јуриш и заробили више од 2.000 војника, 10 топова и неколико митраљеза.

На десној обали Висле непријатељ одступа у великом нeredу према Кракову, енергично гоњен нашом војском.

Дух наших армија, које воде већ 45 дана непрекидну борбу, огромно је висок, како о томе извјештају поједини команданти.

Добивени су потпуно поуздани податци о стању у Кракову: посред града, на звонику саборне цркве, намјештен је радиотелеграф и митраљеви против наших аероплана.

На кавкаском фронту дошло је 13. нов. до сукоба са једном јаком турском колоном, западно од Јуз—Верана. У другим правцима било је само невеликог препуцавања.

Петроград, 15. новембра у 4:40 по подне. На фронту Прошовице—Старо—Бжеско—Бохнија—Виснич, наша је војска одржала одличан успјех. Овдје је у току 13. новембра потучена аустријска армија, заробљено више од 7.000 војника, 30 топова (од којих је 10 под запрегом) и преко 20 митраљеза. Наши баталијони, који су упали у Бжеско, заробили су остатке 31. хон-

ведског пука, заједно са командантом 20 официра и 1.250 војника и запленили пуковски барјак. Ухватили смо такође и аутомобил с официрима штаба те армије.

Продужујемо енергично гоњење непријатеља.

Битка код Лођа наставља се и ми смо успјели да се 14. нов. домакнемо најпријед на неколико мјеста.

У Карпатима наша војска напала знатну силу Аустријанаца.

Петроград, 16. нов. у 12:50 по подне. На кавкаском фронту није било 14. новембра значајнијих бојева. Према добивеним извјештајима разбијена турска војска претрпјела је велике губитке. Тако су на примјер сви пукови 28. и 29. дивизије изгубили скоро половину свега бројнога стања. Надаље, потпуно су уништена два баталијона 88. пука, јако је пострадао 102. пук, а исто тако 23. и 24. кавалеријски пук. Великих губитака било је и у пуковима 34. дивизије. У Маслагату погинуо је, изгледа, командант 34. дивизије, а командант 33. дивизије побјегао је и замијењен је другим лицем.

Главни заповједник турске војске није задовољан дјевством Курда па је одлучио да их организује на други начин.

Петроград, 16. новембра у 11:20 у вече. Између Висле и Варте непријатељ се задржава на својој утврђеној позицији. Стриков—Згерж—Шалек—Здунска Воља. Особито упорни бојеви вођени су у рејону Стрикова и Згержа, гдје смо непријатељу отели топове, митраљезе и заробили неколико стотина војника. Наша је војска послје борбе заузела фронт Лашио—Бјелави—Собота.

На доњем дијелу лијевог обале Висле Нијемци изводе контрона нападе.

По казивању заробљених губитци су Нијемаца огромни: многи баталијони уопште немају официра, а чете су спале на по 60—80 људи.

На фронту Ченстохов—Краков није било крупнијих бојева. Аустријску армију, која је силазила према Кракову на ријекама Шпрееава и Рабу, разбили смо 13. новембра и гонећи је потиснули је у рејон утврђења.

У Карпатима заробили смо 14. новембра до 1.200 Аустријанаца. Черновице смо опет заузели. У Источној Пруској пробијамо се најпријед.

Бугарска и Русија

Руски лист „Новоје Времја“ од 23. октобра донио је под горњим насловом чланак, у коме се, између осталог, говори:

„Бива таквих политичких моме-ната, кад није могуће држати се „средине“. Треба се привољети или на једну или на другу страну. Такав је моменат постао сада за Бугарску.

„Ми тврдо вјерујемо, да се неће наћи у Бугарској те пушке, која ће пуцати у прси руског војника. Ми такође не вјерујемо у могућност да ће Бугарска кренути против Србије, савезнице руске, која се бори против општег непријатеља Словенства. Кад би се Бугарска одлучила на такав злочин, онда би с побједоносним свршетком од стране Русије овога рата настао свр-

шетак политичке самосталности Бугарске...“

„Али нећемо да говоримо даље о могућности таквога жалоснога свршетка оне државе, коју смо ми створили. Такав свршетак био би жалостан не само за Бугарску, него би био бескрајно жалостан с тога, што би служио као вјечни пријекор за бесплодно проливену крв наших отаца.

„Бугарска тугује због разбијених народних надања, која су се раз-била једино кривицом њених управ-љача. Она машта и чека жељени тренутак, кад ће моћи те наде остварити. Сада се показује Бугарској посљедњи случај, да то постигне. Кад би часно пружи-ла руку Русији, у тијесном савезу са својом Великом Ослободитељком, Бугарска може бити увјерена, да је чека свијетла будућност...“

„Нама није баш неопходна помоћ Бугарске. Руска армија и сама ће доћи врха главе расклиманој империји османлија и дати јој посљедњи, смртни ударац. Позивајући Бугаре да иду с нама и да уједине своју младу војску са руским пуковима, који иду у бој под окриљем својих многим побједама овјенчаних барјака, ми не помишљамо на корист, коју ће нам до-нијети бугарски војници у борби против непријатеља, не, ми зовемо Бугарску, да нам се придружи због тога, што смо купили њену слободу под цијену своје крви, и не можемо себи представити, да би та велика жртва, коју је приносила Русија, била оскрњена. То Русија нити би заборавила ни отргнела, — оскрњење то би била страшљива неутралност Бугарске, која се обзира на Нијемце.

„Русија ратује против Турске! Чујете ли, Бугари? Похитајте да нам се придружите. Избио је потоњи, одлучни час. Ако и даље будете оклијевали, могли би сувише закаснити и наћи врата за вас већ затворена.“

Данашњи рат (у бројкама)

Данас је у Европи под оружјем или у току мобилизације бар двадесет милиона бораца, који стају дневно око 250 милиона перпера. Становништво осам зара-жених држава износи 432 милиона душа, а ако се урачуна и становништво у коло-нијама, онда тај број достиже 883 милиона; сама Индија прелази број од 300 милиона. Ових осам држава представ-љале су 1912 год. међународну трговину од 121 милијарде и 350 милиона перпера. Разне лађе ових држава износице су 32 милиона тона од 47, колико их и има свега на свијету.

Три велика рата, која су претходила овом садашњем рату: пруско-француски (почео 15. јула 1870. а завршио у мају 1871); енглеско-бурски (од 11. октобра 1899. до 31. маја 1902); руско-јапански (од 9. фебруара 1904. до 31. августа 1905), — ситни су и незнатни при величини катастрофе коју доноси овај велики данашњи рат.

Економске посљедице посљедња три рата, како су биле знатне, не могу се ни из далека упоређивати са страховитим и колосалним посљедицама у људству и имањима, које ће за собом оставити овај рат народа. Највећи од прва три рата, пруско-француски, стао је Француску 21.500 официра и 702.000 војника мртвих, рањених и заробљених. А крајњи рачун свега рата, подразумевајући у то губи-так Елзаса Лорена предатих Ђемачкој, достиже суму од 18 милијарди и 125 милиона, — даке више но што је износио годишњи приход народни, који се 1869. године пео до 15 милијарди перпера, а до 12 милијарди годишње уштеђевине.

Познато је да је Француска у кратко вријеме исплатила сва своја дуговања и своје финансије опет довела брзо у ред; а познато је и како је Бизмарк мислио и наредио се да ће Француску упропастити са казном од пет милијарди. Али познато је и да претпоставка о једном великом рату, који да слаби побједноца као и побјеђенога, није се обистинила, јер Њемачка је од уједињења 1870. својим економским напретком задивила свијет. Овај примјер пруско-француског рата доказује, као што је доказао и рат руско-јапански, да је велика тајна: енергија за поновним поправљањем.

Али овога пута рат гори истовремено у више континената и односи и мноштво људи и безброј богатства... Бог зна до када и са каквим посљедицама.

По писању једног енглеског писца, вјероватне посљедице рата, са гледишта енглеског, више су ружичасте него тамне. Разумије се да је овдје ријеч нарочито о Енглеској, у којој је стајан оптицај новчаних; златне резерве јаке; интересна стопа непромијењена; City Лондон остаје и сада центар банкарски и новчани, као што је увијек био. Губитци су незнатни; свијет плаћа енглеској трговачкој мариши двије и по милијарде годишње, које ће се можда преполовити, али ће паћи наклада у другим економским приходима.

Енглези вуку велику добит, будући су и финансијери и сигурност трговачком свијету; и онда ће бити нешто губитака, али не и прекид прихода. Трговина с иностранством осјетиће губитака, али не великих, јер су Енглези ипак господари мора. Ефекти финансијски биће мање сигурни него прије рата, пошто је Енглеска једина велика сила која је у вријеме мира, следећи златним саветима Гледстоновим, имала храбрости да сведе, да смањи државни дуг, предвиђајући трошкове овог рата, за маришу и за друштвени мир, и то с природним прираштајем прихода, с посредним и непосредним порезом, без нових намета.

У посљедњих десет година она је исплатила до 111 милијона стерлинга државног дуга, који је у априлу 1914. износио свега 651 милион стерлинга или 16 милијарди и 275 милијона перпера (мало више од државног дуга Италије).

Енглеска је пласирала у иностранство 3 милијарде и 900 милиона фунти стерлинга, који јој доносе годишње 300 милиона перпера прихода! Од свега тога у Европи је пласирано само 170 милиона перпера, то јест 44% од све суме. Све кад би се десило да Енглеска изгуби сву ту залогу, за њу тај губитак не би представљао осјетну штету.

Осјећајући Енглеску тако јаку, финансијски писци њени говоре о данашњем рату да би могао трајати неколико година. Али ми не верујемо у такву могућност, јер 20 милиона људи данас већ оружаних или спремих за оружјање, имају своје физичке и моралне нерве, који имају и границу почетка и границу моћи, и који ће узбрати свршетак овог дивљег ратног стања.

Румунија у опасности

Под овим насловом „Н. Времја“, пишући о румунској политици у овоме рату за вријеме умрлог краља Карола, овако наставља:

„Како изгледа, овај сукоб између династичких и националних интереса у Румунији престаје. То се може претпоставити бар по јучерашњој измјени мисли између предстаништва румунског научног свијета и румунског краља. Универзитетско изасланство, које је краљ Фердинанд примио, њему је изјавило да садашња ситуација пријети румунској нацији и држави. Румуни, који служе у угарској војсци, систематски се шаљу у прве редове под огањ руске војске. Тако се систематски истребљује румунско становништво с оне стране границе. У исто доба у Угарској се румунско становништво грозно прогони од стране угарских власти. Рат с Русијом тако је постао средством за уништавање румунског народа. На ту националну опасност румунски универзитетски професори обраћају пажњу Краљеву и моле га да томе злу стане на пут. Румунски научници завршили су ту представку своје Краљу овим свечаним ријечима: „За Ваше Величанство куцнуто је посљедњи час; и ако ви остварите национални идеал стварања велике Румуније, ваше ће име остати слав-

но у историји из покољења у покољење“. До скоро се овакав корак није могао ни замислити: он је тако близо осуђивања дјеловања врховне власти, да је готово буђење противу ње. Али је сада овај корак био боље среће. Краљ није одговорио гњевом против мијешања универзитетских учитеља у област политике, него им је признао право и што више дужност као васпитатеља омладине, надахњујући је националним тежњама. „У овим свечаним часовима — он је рекао — нема више политичких странака, него само Румуна“. Краљ је даље увјерио професоре, да је он одушевљен „истим осјећајима као сав народ.“

Овим ријечима је румунски Краљ објавио, да династичка политика румунске владе одкле уступа мјесто националној политици. Истребљење румунског народа у Угарској неће даље ћутањем одобравати врховна власт Румуније, него ће се томе опријети. Моћ писмених и усмених представка по овом поводу Румуни су искусили... Зато ријечи Краљеве могу значити само, да румунска влада престаје подржавати непријатеља Румуније и да устаје у заштити румунског племена. А то значи: пријећи на страну Тројног Споразума; учествовати у општој борби са свијетским насиљем; објавити рат Аустрији, и тим добити право на законити дио општих плодова побједе.

Посљедњу ријеч Румунија још није изрекла; без нестрпљења, него с вјером у здрави разум румунске владе чекамо, да не закасни.“

Ничеовски рат

Римска „Трибуна“ у чланку под овим насловом, износи мишљење једног анонимног енглеског филозофа који је у „Тамесу“ објавио чланак, као одговор француској, енглеској италијанској штампи. Та је штампа тврдила, да се данашњи европски рат може назвати ничеовским. Ничеова филозофија имала је великог утицаја на Нијемце и навела их на странпучицу, проповиједајући им да су они једини, по својој природи и надчовјечној снази, позвани да буду цвијет људског рода.

Енглески писац, међутим, тврди противно, наводећи да је Ниче сасвим друкчије мислио о својим земљацима и да их није баш сматрао за изабранике на земљи. Ево шта он сам, Ниче, пише о Нијемцима у „Екце Хомо“:

„Ја вјерујем само у културу француску, и сматрам да је сумњиво све оно остало што Европа зове „културом“. Што се њемачке културе тиче, нећу ни да је у обзир узимам. Гдје допре њемачко гошподство, ту пропада култура.“

„Бити Нијемац то само по себи сачињава један аргуменат“. „Дајч-лад, ибер алес!“ Њемачка, Њемачка прије свега! то је принцип... Нијемци носе на својој души све велике злочине против културе четири пошљедња вијека“.

Да ли то Ниче благосиља њемачко оружје, шта ли?

Дневник

Отпутовао у Никшић. Његово Величанство Краљ отпутовао је јуче прије подне војничким пословима у Никшић.

Стање у Арбанији. Према вјеродостојним вијестима из Арбаније, тамо се спремају за напад на нашу и србијску границу. У средњој Арбанији, Арбанаси муслимани, заведени од младотурских смутљиваца као и од њемачких и аустријских агената, прокламовали су поводом

турско-руског рата свети рат противу Русије и њених савезника, т. ј. Србије и Црне Горе. Католички Арбанаси то су једва дочекали и обећали су своју помоћ. Аустријски агенти тумарају по Арбанији, дијеле новац и подговарају на непријатељство против двију српских краљевина. Пошто се рашчуло да је Есад-паша, у интересу опстанка саме Арбаније, противан таквој акцији, запријеђено му је, да ће оружје смутљиваца бити најприје против њега управљено.

Као год што су Италија и Грчка ових дана предузеле у Арбанији извјесне привремене војничке мјере предострожности и исте им од Великих Сила биле одобрене, сличним мјерама морале би, у интересу своје безбједности, да прибјегну и српске краљевине, како не би са те стране биле изненађене.

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 15. новембра. У току 13. новембра водили су се бојеви на десној обали Лима. Овога дана ти су се бојеви завршили успјесима за нас. Код Конатица продужена је борба са непријатељем, у којој су се наше трупе врло храбро држале. Непријатељ није имао никакве успјеха на тој страни. Покушај непријатеља да преко Саве код ушћа Колубаре пребаци једну чету завршио се кастрастом. Чета је уништена и један њен мали дио заробљен. Наша ужичка војска узела је у току 13 новембра одређене нове положаје. Према досадашњим кратким извјештајима у току 14. новембра вођени су бојеви на цијелој линији. Ми смо заробили преко 1500 непријатељских војника и око 20 официра. На осталим фронтима није се десило ништа значајније.

Крагујевац, 15. новембра. У току 14. новембра непријатељ је с највећом жестином нападио са фронта Маљен Љиг Лазаревац. Његову у напад били нарочито снажни на нашим положајима код села Гукоша и код села Будовца. Непријатељ је одбијен на цијелом фронту. Код села Гукоши јуришао је три пута и три пута био одбијен. Овдје су наше трупе пријешле у противнапад и претјерале непријатеља до Сига. Напад код села Дубовца непријатељ је отпочео 13. новембра у вече, успјевши да то вече заузме једну тачку на десној обали Љига. Али 14. изјутра наше су трупе пријешле у противнапад, разбиле непријатеља и пребациле преко Љига. Том приликом заробљена су три непријатељска официра и 589 војника. На положајима на десној обали Љига, које је непријатељ држао, нађено је 600 које мртвих које ранјених, а готово толико код самог Љига. Код Лазареваца непријатељ је покушао напад на Стубљички Вис, али су наше трупе одбиле овај напад и гонели непријатеља заробиле 6 официра и 267 војника. У мањим борбама код Обреновца на десној обали Колубаре заробили смо 75 војника, исто тако и на осталим тачкама бојног фронта заробљене су мање групе непријатељских војника, укупно у току овога дана заробљено је преко 1500 војника и 20 официра.

Букурешт, 15. новембра. Редовна сесија парламента отворена је данас на подне. Краљ Фердинанд који је дошао, праћен од Насљедника Карола, прочитао је пријестону бесједу, у којој се вели: Отварајући први пут редовну сесију парламента, моје мисли иду моме љубљеном стрицу, чији губитак једнодушно оплакујемо. Мудрошћу, врлинама и непрекидним радом посвећеним општем добру, Краљ Карол је за-

писао у историји наше нације најславније дане. У рату је водио у побједе нашу храбру војску, а у миру је неуморно радио на развићу земље и довео је кроз пола вијека своје благодатне владавине до завидне висине, па сада с повјерењем идемо остворењу своје судбине. У толико болније осјећамо данас губитак овог великог Краља, што је данашња ситуација необично озбиљна. У овим тешким временима нама је потребна искрена помоћ свијех просвијећених патриота као и јединство свију. Убјеђен сам да ће те сви бити прожети озбиљношћу садање ситуације.

Лондон, 16. новембра. Лојд Џорџ је изјавио у Доњем Дому, да је скорашњи ратни зајам највећи којег је до сада Енглеска закључивала. Вели, да је финансијски положај немома повољан и да земља слабо страда од европског рата.

Нијемци су послали из Француске пут Бреславе (према Русији) 80.000 војника, а 75 топова за Краков.

Турци су потпуно напустили полуострво Синај.

Петроград, 16. новембра. Главни штаб јавља: Између Висле и Варте непријатељ продужава да се држи на положајима, које је утврдио на Стрикову и Згерчу, Шадску и Зедунској. Било је очајних бојева у крајевима Стрикова, гдје смо заплијенили топова и митраљеза и неколико стотина војника. Наше трупе имале су бојеве на фронту Сопота. Уз лијеву обалу Висле Нијемци врше против нападе. Према исказима заробљеника Нијемци су имали огромне губитке. Више њемачких батаљона остали су без официра, а четири су спали на по 60—80 војника. На фронту Ченстохов—Краков није било озбиљних бојева. Аустријска војска, која је бранила оближње крајеве на истоку од вароши, била је потучена 13. новембра и гоњена повукла се у утврђења. На Карпатима 14. новембра заробили смо 1200 Аустријанаца. Непријатељска војска нагло се повлачи из Буковине.

Школска објава

Предавања у Држ. Нижој Гимназији у Никшићу, почињу 8. децембра о. год.

Упис ученика вршиће се 1., 2. и 3. децембра о. год.

У први разред гимназије примају се они ученици те, којима није мање од 10 ни више од 14 година, који су свршили четри разреда основне школе с добрим успјехом, а који уз то положе пријамни испит из вјеронауке, српског језика и рачуна. Сваки од ових ученика треба да донесе крштеницу и свједочанство из основне школе.

Пријамни ће се испити примати одмах по упису, а накондни и поновни 4. и 5. децембра о. год.

Ученици првог разреда плаћају 4 перпера на име уписнице, остали по 5 перпера, а сви осим сиромашних по 2 перпера на име ђачке библиотеке.

Бр. 184. Из канцеларије управе Држ. Ниже Гимназије у Никшићу, 13. новембра 1914. год.

14

ОГЛАСИ

П.п. бр. 14. 48—50